

Limon,
Mandalina,
Portakal...

Hepsi de Aynı Ağaçta!

Bir ağacın üzerinde farklı meyveler yetiştiğini gördünüz mü? Limon, mandalina ve portakal ya da erik ve kayısı gibi... İşte "aşılama" sayesinde bunu yapmak çok kolay!

Bir ağacı tohumdan yetiştirmek çok zevkli bir uğraştır. Ağacınızın gün be gün gelişip büyüdüğünü mutlulukla izlersiniz. Peki ya, meyve vermesine ne demeli? Sevinçten neredeyse havalara uçarsınız. Ancak bu durumun tersi de olabilir. Yıllarca gelişmesi için suyunu, toprağını eksik etmediğiniz ağacınız sizi "şaşırtır" ve lezzetsiz, küçücük meyveler verir. Bu durumda, bir bilene danışmak ya da biraz araştırma yapmak gerekir. Araştırmalarınızın sonucunda, ağacınızı "aşılama" için böyle bir durumun ortaya çıktığını anlarsınız. Evet, birçok ağacın bol, lezzetli ve sağlıklı meyveler verebilmesi için aşılama gerekir. Ancak bitkilerde aşılama, zarar gören bölümleri onarmak, bazı hastalıklara direncini artırmak ve elverişsiz iklim koşullarına

hazırlamak gibi başka amaçlarla da yapılır. Aşılamanın nasıl

yapıldığına gelince!.. Aşılama, iki bitki parçasının birbirine kaynaşıp tek bir bitki gibi büyümesini sağlayan bir yöntemdir. "Göz aşısı" ya da "kalem aşısı" gibi adlar verilen pek çok çeşidi vardır. Bitkiler aşılırken bitkilerin türleri, aşılama

zamanı gibi birçok etken birlikte düşünülür ve uygun aşılama yöntemi seçilir. Özellikle de aşılama yapılacak bitkilerin birbirleriyle yakın akraba olması gerekir. Çünkü tersi durumda "aşı tutmaz", yani iki bitki "birbiriyle kaynaşamaz" ve tek bir bitki halinde gelişemez. Örneğin, elma ağacı

meşeye aşılarsa benzer bir durum ortaya çıkabilir ve sonuç olumsuz olur. Peki, aşılama sırasında "bitkilerin birbiriyle kaynaşması" nasıl gerçekleşir? Bir ağaç gövdesinin enine kesitini alıp mikroskop altında incelediğimizde, tabakalardan oluştuğunu görürüz. Bu tabakalardan, kabuğun altında yer alanına

Kalem aşısının bir çeşidi "yarma kalem aşısı" dır. Burada yarma kalem aşısının nasıl yapıldığını görüyorsunuz.

Kalem

Anaç

Aşılacak anaç bitkinin gövdesinin tepesi düz olarak kesilir. Kesilen yüzey düzeltilir ve pürüzsüz hale getirilir. Ardından "aşı baltası"yla ortadan ikiye yarılır.

Aşı kalemlerinin inceltilmiş uçları yarığın içine yerleştirilir.

"kambiyum" denir. Kambiyumda bulunan hücreler bitki gövdesinin enine büyümesinde rol oynar. Aşılama sırasında, iki bitkinin kambiyum tabakalarının birbirine sıkıca değmesi sağlanır. Birbirine sıkıca değen kambiyum tabakaları "birleşirse" ve gelişimini bu biçimde sürdürüse kaynaşma sağlanır ve aşılama başarıyla sonuçlanır. Aşılama sayesinde çok daha lezzetli ve sağlıklı meyveler elde ettiğimizden söz etmiştik. Aşılamanın başka bir özelliği de tek bir anaç bitki üzerinde birden fazla meyve türünün yetiştirilmesine olanak sağlaması. Limon, portakal, mandalina gibi. Yeter ki meyveler, birbirleriyle aşılarmaya uygun olsun!

"Aşı macunu"yla aşılama yerleri iyice kapatılır ve "aşı bağı"yla bağlanır. Macun, aşı bölgesinin dış etkenlerden zarar görmesini önler.

Yazımızın hazırlanmasına katkılarından dolayı Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü'nden Dr. Emin Akçay'a teşekkür ederiz.

Zuhal Özer
Çizim: Ayşe İnan Alican

Kaynak

<http://www.arastirma-yalova.gov.tr/faydali/asilama.htm>